

महाराष्ट्र शासन - जलसंपदा विभाग
पुणे प्रादेशिक निवड समिती, पुणे
गट-क मधील सरळसेवा भरती परीक्षा सन 2011

प्रश्नपत्रिकेचा कोड

A

वरीष्ठ वैज्ञानिक सहाय्यक पदासाठी प्रश्नपत्रिका.

आसन क्रमांक							
-------------	--	--	--	--	--	--	--

दिनांक : 26/02/2012

वेळ : 11.00 ते 13.00

एकूण गुण : 180

- सूचना : (१) सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
(२) विशिष्ट क्रमांक छापलेली उत्तरपत्रिका स्वतंत्रपणे पुरविण्यात येईल.
(३) सर्व प्रश्नांना प्रत्येकी 2 गुण आहेत.
(४) प्रश्नपत्रिकेतील सर्व अंक इंग्रजीमध्ये आहेत.

लेखी परीक्षा

- प्रश्न क्र. 1 : पुढीलपैकी कोणत्या इंग्रज गव्हर्नर जनरलच्या कारकीर्दीत बंगाल प्रांतात जमीनदारी पद्धती प्रस्थापित झाली ?
(A) लॉर्ड विल्यम बेंटिक (B) लॉर्ड कॉर्नवॉलिस
(C) लॉर्ड रिपन (D) लॉर्ड एलफिन्स्टन
- प्रश्न क्र. 2 : भारतातील घटक राज्याच्या राज्यपालास कोण शपथ देववितो ?
(A) सर्वाच्च न्यायालयाचे सरन्यायाधीश (B) राष्ट्रपती
(C) उच्च न्यायालयाचे मुख्य न्यायाधीश (D) मुख्यमंत्री
- प्रश्न क्र. 3 : केंद्र सरकारकडून घटक राज्यांनाया करातील वाटा सर्वाधिक प्रमाणात दिला जातो.
(A) प्राप्तीकर (B) कंपनी कर
(C) अबकारी कर (D) सीमा शुल्क (कस्टम ड्युटी)
- प्रश्न क्र. 4 : पुढीलपैकी कोणत्या राष्ट्रात सर्वप्रथम 'ठिबक सिंचन' तंत्रज्ञानाचा प्रयोग केला गेला?
(A) जर्मनी (B) अमेरिका
(C) इजिप्त (D) इस्रायल
- प्रश्न क्र. 5 : महाराष्ट्रातील कोणता जिल्हा 'तलावाचा जिल्हा' म्हणून ओळखला जातो.
(A) गडचिरोली (B) भंडारा
(C) चंद्रपूर (D) वर्धा

- प्रश्न क्र. 6 : आग विझवण्यासाठी वापरण्यात येणाऱ्या सिलेंडरमध्ये खालीलपैकी कोणता वायू असतो ?
- (A) कार्बन मोनॉक्साईड (B) सल्फर डाय ऑक्साईड
(C) कार्बन डायऑक्साईड (D) हायड्रोजन
- प्रश्न क्र. 7 : NABARD चे पूर्ण रूप आहे.
- (A) नॅशनल एडिशन बँक ऑफ एग्रीकल्चर रिसोर्स डेव्हलपमेंट (B) नॅशनल बँक फॉर एग्रीकल्चर एण्ड रुरल डेव्हलपमेंट
(C) नॅशनल एग्रीकल्चर बोर्ड ऑफ एग्रीकल्चर रिसोर्स डेव्हलपमेंट (D) यापैकी नाही.
- प्रश्न क्र. 8 : 1916 मध्ये महिला विद्यापीठ कोणी स्थापन केले ?
- (A) महर्षी धोंडो केशव कर्वे (B) डॉ. पंजाबराव देशमुख
(C) ज्योतीबा फुले (D) एम. जी. रानडे
- प्रश्न क्र. 9 : कोणते व्हिटॅमिन जास्त घेतल्यास यकृतामध्ये जमा होते ?
- (A) व्हिटॅमिन ए (B) व्हिटॅमिन बी
(C) व्हिटॅमिन सी (D) व्हिटॅमिन डी
- प्रश्न क्र.10 : भारतात व्यापारासाठी सर्वात पहिले येणारे युरोपियन कोण होते ?
- (A) फ्रेंच (B) डच
(C) ब्रिटीश (D) पोर्तुगीज
- प्रश्न क्र.11 : भारतात सर्वप्रथम वीस कलमी कार्यक्रमाची घोषणा कोणी केली ?
- (A) जवाहरलाल नेहरू (B) लालबहादूर शास्त्री
(C) राजीव गांधी (D) इंदिरा गांधी
- प्रश्न क्र.12 : सन 1951 ते 1975 या कालावधीत केंद्रसरकारच्या अंदाजपत्रकात खालीलपैकी कोणती बाब दिसून येते ?
- (A) महसुली वाढ (B) महसुली तूट
(C) महसुली खर्च व उत्पन्न समान (D) महसुली तूट आणि महसुली वाढ
- प्रश्न क्र.13 : विदेशी गुंतवणूक अंमलबजावणी यंत्रणा मंत्रालयाच्या नियंत्रणाखाली काम करते.
- (A) परराष्ट्र मंत्रालय (B) अर्थ मंत्रालय
(C) मजूर मंत्रालय (D) वाणिज्य व उद्योग मंत्रालय

- प्रश्न क्र.14 : खालील संख्या मालिकेत प्रश्नांच्या जागी कोणता अंक असेल ?
1331, 1000, 729, ?
(A) 64 (B) 500
(C) 700 (D) 512
- प्रश्न क्र.15 : खालील संख्या मालिकेत प्रश्नांच्या जागी कोणता अंक असेल ?
6, 9, 18, 21, 42, 45, 90, ?
(A) 270 (B) 92
(C) 93 (D) 180
- प्रश्न क्र.16 : एका टेबलाजवळ काही हॉकीपटू, काही क्रिकेटपटू व काही टेनिसपटू होते. हॉकी व टेनिसपटूंची एकूण संख्या 9 व क्रिकेट आणि टेनिसपटूंची एकूण संख्या 10 आणि हॉकी व क्रिकेटपटूंची एकूण संख्या 11 होती, तर टेबलाजवळ क्रिकेटपटूंची संख्या किती होती ?
(A) 6 (B) 5
(C) 4 (D) 8
- प्रश्न क्र.17 : एक मुलगा त्याच्या घरापासून उत्तरेकडे 20 मीटर जातो. तेथून पूर्वेकडे वळून 6 मीटर चालतो. तेथून पुन्हा दक्षिणेकडे वळून 12 मीटर चालतो, तर मूळ ठिकाणापासून तो किती अंतरावर पोहोचलेला असेल ?
(A) 6 मीटर (B) 8 मीटर
(C) 10 मीटर (D) 30 मीटर
- प्रश्न क्र.18 : खाली दोन विधाने दिली आहेत. त्यावरून कोणता निष्कर्ष सत्य आहे ?
विधाने 1) सर्व स्त्रिया पक्षी आहेत. 2) काही स्त्रिया वृक्ष आहेत.
निष्कर्ष : अ) काही पक्षी वृक्ष आहेत. ब) सर्व वृक्ष पक्षी आहेत.
(A) अ) सत्य (B) ब) सत्य
(C) अ व ब) सत्य (D) अ व ब) असत्य
- प्रश्न क्र.19 : राम, हरी व गोविंद यांनी बागेत भेटायचे ठरविले, राम सायंकाळी 5.30 ला 10 मिनिटे कमी असताना बागेत आला. तो हरीपेक्षा 20 मिनिटे अगोदर आला. हरी मात्र गोविंदपेक्षा 50 मिनिटे उशीरा आला. गोविंद ठरलेल्या वेळेपेक्षा 30 मिनिटे अगोदर आला. तर त्याची ठरलेली वेळ कोणती ?
(A) 5.20 (B) 5.40
(C) 4.50 (D) 5.00
- प्रश्न क्र.20 : एका दुकानदाराने 10 किलो सफरचंद 81 रुपयास विकत घेतली. त्यापैकी एक किलो सफरचंद सडलेली निघाली. जर दुकानदारास 10 टक्के नफा मिळवायचा असेल तर विक्रीचा भाव दर किलोस किती असावा ?
(A) 9.00 रुपये (B) 9.90 रुपये
(C) 10.10 रुपये (D) 10.20 रुपये

- प्रश्न क्र.21 : 'बहुतेक डॉक्टरांकडे स्वतःच्या गाड्या असतात. फार थोड्या शिक्षकाकडे स्वतःच्या गाड्या असतात. श्री. काळेंकडे स्वतःची गाडी आहे.' यावरून खालीलपैकी कोणते निष्कर्ष यथार्थ नाहीत ?
- अ. श्री. काळे डॉक्टर असू शकतील किंवा नसतीलही.
 ब. श्री. काळे डॉक्टरच असतील.
 क. श्री. काळे शिक्षक असतील किंवा नसतील.
 ड. श्री. काळे शिक्षकच असतील.
- (A) अ व क (B) ब व ड
 (C) अ व ड (D) ब व क
- प्रश्न क्र.22 : पुढील प्रश्न सोडवा.
 जर $3 \times 4 = 912$, $2 \times 9 = 418$ आणि $5 \times 4 = 2520$ तर $8 \times 3 =$ किती ?
- (A) 6024 (B) 6424
 (C) 4012 (D) 2464
- प्रश्न क्र.23 : एका भांड्यात दूध व पाणी यांचे मिश्रण 4:1 या प्रमाणात आहे. दुसऱ्या भांड्यात दूध व पाणी यांचे मिश्रण 3:2 या प्रमाणात आहे. दोन्ही भांड्यातून सारख्या आकारमानाचे मिश्रण काढून तिसऱ्या भांड्यात ओतले, तर तिसऱ्या भांड्यात दूध व पाणी यांचे प्रमाण किती असेल ?
- (A) 7:2 (B) 6:1
 (C) 1:1 (D) 7:3
- प्रश्न क्र.24 : एका जहाजाला समुद्रात सोडले होते. त्याला 1 फूट उंचीच्या 15 पायऱ्या होत्या. त्यापैकी 6 पायऱ्या पाण्याखाली होत्या, जर समुद्राची पातळी 4 फुटाने उतरली तर किती पायऱ्या पाण्याखाली राहतील ?
- (A) 6 (B) 10
 (C) 12 (D) 2
- प्रश्न क्र.25 : एका बुद्धिबळ स्पर्धेत 20 स्पर्धक होते. त्या स्पर्धेत हरणारा खेळाडू बाद होत असल्यास, त्या स्पर्धेतील पहिल्या दोन फेऱ्यांत एकूण किती खेळाडू बाद होतील ?
- (A) 22 (B) 50
 (C) 10 (D) 15
- प्रश्न क्र.26 : 'श्रीमंत माणसांना गर्व असतो.' या वाक्यातील विशेषणाचे नाम करा.
- (A) श्रीमंतांना गर्व असतो. (B) श्रीमंत माणसे गर्विष्ट असतात.
 (C) माणसांना गर्व असतो. (D) यापैकी नाही.

- प्रश्न क्र.27 : 'सामाजिक व आर्थिक समतेच्या पुरस्कार करणारा' या शब्दसमुहासाठी पर्यायातील समर्पक शब्दाची निवड करा.
 (A) सनातनी (B) लोकहितवादी
 (C) साम्यवादी (D) प्रतिगामी
- प्रश्न क्र.28 : पुढील वाक्यातील क्रियापदावरून कोणता बोध होईल ?
 'आलात तर तुमच्यासह, न आलात तर तुमच्याशिवाय, आम्ही संघर्ष करणारच !'
 (A) आज्ञार्थ (B) स्वार्थ
 (C) विध्यर्थ (D) संकेतार्थ
- प्रश्न क्र.29 : समास ओळखा. 'आईवडील'
 (A) अव्ययीभाव (B) द्वंद्व
 (C) तत्पुरुष (D) द्विगु
- प्रश्न क्र.30 : "समाजात वावरणारे असले साप ठेचून काढले पाहिजेत. " 'साप' या शब्दातून कोणता अर्थ व्यक्त होतो ?
 (A) वाच्यार्थ (B) व्यंगार्थ
 (C) लक्ष्यार्थ (D) लक्षणा
- प्रश्न क्र.31 : 'प्रत्यक्ष' शब्दाचा विग्रह ओळखा.
 (A) प्रति + अक्ष (B) प्र + अक्ष
 (C) प्रति + क्ष (D) प्रत्येक + अक्ष
- प्रश्न क्र.32 : बरोबर अर्थ सांगा. "केसाने गळा कापणे".
 (A) गोड बोलून एखाद्याचा (B) खून करणे.
 सर्वनाश करणे.
 (C) अशक्य वाटणारी गोष्टही (D) आत्महत्या करणे.
 करून दाखवणे.
- प्रश्न क्र.33 : जोरदार विजा चमकल्या आणि धो धो पाऊस कोसळला. वाक्यप्रकार ओळखा.
 (A) मिश्र (B) केवल
 (C) संयुक्त (D) संकेताथ
- प्रश्न क्र.34 : अधोरेखित क्रियाविशेषणाचा उपप्रकार ओळखा. 'जेथे जातो तेथे तू माझा सांगाती.'
 (A) रीतिवाचक क्रियाविशेषण (B) स्थलवाचक क्रियाविशेषण
 (C) कालवाचक क्रियाविशेषण (D) परिणामदर्शक क्रियाविशेषण
- प्रश्न क्र.35 : 'तेडूलकरने शतक ठोकले' या वाक्यातील कर्त्याची विभक्ती ओळखा.
 (A) प्रथमा (B) तृतीया
 (C) चतुर्थी (D) षष्ठी

- प्रश्न क्र.36 : ती छान गाते - उदगारार्थी वाक्य करा.
 (A) छे ! काय गाणे गाते ! (B) किती छान गाते ती !
 (C) काय पण गाणे गाते ! (D) ती छान गाणे गाते.
- प्रश्न क्र.37 : 'पैरण' या शब्दाचा अर्थ सांगा.
 (A) चपला (B) गुरांचा चारा
 (C) सैल सदरा (D) बैलाना हाकलण्याची काठी
- प्रश्न क्र.38 : पुढील वाक्यातील 'अव्यय' ओळखा. "तुला शिकवावे म्हणून मी येथे आलो आहे."
 (A) आलो (B) म्हणून
 (C) येथे (D) शिकवावे
- Q. No. 39 : Which of the following is grammatically correct sentence ?
 (A) Are you a member in the committee ? (B) Are you a member of the committee ?
 (C) Are you a member on the committee ? (D) Are you a member belonging to committee?
- Q. No. 40 : Use the correct Article in following sentence.
 The game has come toend
 (A) an (B) a
 (C) the (D) No article
- Q. No. 41 : Fill in the blanks with correct preposition.
 Let us discuss..... the problem.
 (A) about (B) of
 (C) with (D) No preposition
- Q. No. 42 : Idiomatic phrase " to lose ground" means
 (A) to have earthquake (B) to be defected
 (C) to lose courage (D) In confusion
- Q. No. 43 : Choose the correct meaning of the given idiom and phrase :
 To be like a dog with two tails-
 (A) to have vicious cruel eyes (B) to feel very proud and happy about something
 (C) to be annoyed by something (D) to be deceitful and insincere

- Q. No. 44 : Which one of the following sentences shows the correct use of the idiom "burn one's fingers"?
- (A) I touched the lamp and burnt my fingers. (B) Accidentally touched an open wire and burnt his fingers.
- (C) If you burn your fingers, dip them into water. (D) Without any experience I started a business and burnt my fingers.
- Q. No. 45 : Choose the correct answer to name the clause underlined in the given sentence.
- 'He knows why she was late'
- (A) Adverb clause of reason (B) Co-ordinate clause
- (C) Noun clause (D) Adverb clause of purpose
- Q. No. 46 : Pick out the correct Passive Constructions of -
"Who has broken this table?"
- (A) Who broke this table? (B) By whom has the table been broken
- (C) By whom this table is broken? (D) By whom this table was broken?
- Q. No. 47 : Pick out the wrong sentence -
- (A) Sushmita is not as pretty as Aishwarya. (B) Aishwarya is prettier than Sushmita.
- (C) Aishwarya is the prettier of the two. (D) Aishwarya is the prettiest of the two.
- Q. No. 48 : Pick out the correct pronoun to fill in the blank in the following sentence.
- I tell my wife all.....happens in my college.
- (A) which (B) what
- (C) that (D) whatever
- Q. No. 49 : Identify the correct noun form of 'rely'
- (A) relying (B) reliable
- (C) reliness (D) reliance
- Q. No. 50 : The proverb "Rome was not built in a day" means.....
- (A) to build Rome many years were required (B) there is no alternative to hard work
- (C) great work requires great time (D) human history is full of mysteries

व्यावसायिक परीक्षा

- Q. No. 51 : The capacity of soil to produce the yield is called -
 (A) Soil texture (B) Soil capacity
 (C) Soil productivity (D) Soil index
- Q. No. 52 : Which soil structure is the best for plant growth ?
 (A) Granular and Crumb (B) Platy and Round
 (C) Cylindrical and Spherical (D) Angular and platy
- Q. No. 53 : The 'A' horizon is also called as zone of -
 (A) Illuviation (B) Eluviation
 (C) Solum (D) Bedrock
- Q. No. 54 : Systematic examination, description, classification and mapping of soil is called -
 (A) Soil genesis (B) Soil structure
 (C) Soil profile (D) Soil survey
- Q. No. 55 : A unit of soil classification as well as soil mapping which is similar to soil in most of the soil properties except one or two but the area of such a unit is not enough to establish it as a separate series and show on a soil map, is known as :
 (A) Soil association (B) Soil phase
 (C) Soil Variant (D) None of them
- Q. No. 56 : According to land capability classification the soils which are not suitable for crop cultivation belongs to :
 (A) Class I (B) Class III
 (C) Class IV (D) Class VIII
- Q. No. 57 : Arrangement of soil particles is referred to as :
 (A) Soil structure (B) Soil texture
 (C) Soil organization (D) None of the above
- Q. No. 58 : Average annual rainfall of India is about :
 (A) 212 cm (B) 112 cm
 (C) 52 cm (D) 81 cm
- Q. No. 59 : Continuous heavy rainfall leads to the formation of -
 (A) Saline Soil (B) Sodic soil
 (C) Acid Soil (D) Saline – Sodic Soil
- Q. No. 60 : Denitrification is more in -
 (A) Water logged soils (B) Well drained soils
 (C) Heavy soils (D) Light soils

- Q. No. 61 : How many orders are included in the 7th approximation system of soil classification at present ?
(A) 8 (B) 15
(C) 10 (D) 12
- Q. No. 62 : Maximum saline and alkaline soils are found in :
(A) Uttar Pradesh (B) Himachal Pradesh
(C) Madhya Pradesh (D) Andhra Pradesh
- Q. No. 63 : Physical weathering causes -
(A) Alternation of rocks and minerals (B) Disintegration of rocks and minerals
(C) Decomposition of rocks and minerals (D) Synthesis of rocks and minerals
- Q. No. 64 : The characteristic of surface soil which have important bearing in soil management and crop production, is known as
(A) Soil erosion (B) Soil variant
(C) Soil series (D) Soil phase
- Q. No. 65 : Select the appropriate word from the following options :
Cobalt is _____ element.
(A) Harmful element (B) Essential element
(C) Beneficial element (D) Non – essential element
- Q. No. 66 : Climate is a _____ soil forming factor
(A) Passive (B) Active
(C) Inactive (D) Both
- Q. No. 67 : Alkaloids are _____ in reaction
(A) Basic (B) Acidic
(C) Carboxillic (D) Neutral
- Q. No. 68 : Which of the following is method of soil moisture measurement ?
(A) Gravinemetric (B) Tensiometer
(C) Neutron Moisture Probe (D) All of the above
- Q. No. 69 : The sodicity of water can be expressed by
(A) ECE (B) SAR
(C) ESP (D) All of the above

- Q. No. 70 : Differentiate commonly used acids and alkali -
 a) HCL b) NH₄OH
 c) H₂SO₄ d) NaOH e) HNO₃
 (A) Acid - (b) (a) (d) (B) Acid - (c) (d) (e)
 Alkali- (c) (e) Alkali- (a) (b)
 (C) Acid - (a) (c) (e) (D) Acid - (a) (b) (d)
 Alkali- (b) (d) Alkali- (c) (e)
- Q. No. 71 : Fog is colloidal solution of
 (A) Liquid particles (B) Gaseous particles
 dispersed in gas dispered in liquid.
 (C) Solid particles (D) Solid particles
 dispersed in liquid dispersed in gas
- Q. No. 72 : Hydrolysis of urea in soil is _____
 (A) Second reaction (B) Third reaction
 (C) First order reaction (D) No reaction
- Q. No. 73 : When water descends over a step like structure, it is called -
 (A) Water fall (B) Rapid
 (C) Cascade (D) Cataract
- Q. No. 74 : Hot deserts lie between the latitude of
 (A) 5° and 15° (B) 20° and 30°
 (C) 35° and 45° (D) 50° and 65°
- Q. No. 75 : The weathering called exfoliation occurs due to the process of
 (A) Running water (B) Glacier
 (C) Fluctuation in (D) Prevailing wind
 temperature
- Q. No. 76 : Which of the following is not a primary major nutrient ?
 (A) N (B) P
 (C) K (D) S
- Q. No. 77 : Ridge like deposits of clay and silt deposited along the
 fringe of flooded channel during the flood time is known as ---
 (A) Flood Plainer (B) Alluvial fan
 (C) Natural Levees (D) Partings
- Q. No. 78 : The gas found dissolved in the sea in an amount greater
 than its amount in the atmosphere is
 (A) Nitrogen (B) Oxygen
 (C) Argon (D) Carbon Dioxide

- Q. No. 79 : Diamond and graphite are two allotropic forms of elemental Carbon. However Graphite is very soft compared to diamond because it has
- (A) Weak Carbon – Carbon bonds (B) Sheet like structure
- (C) Low molecular weight (D) Low melting point
- Q. No. 80 : Krynine has classified the sedimentary rocks on the basis of
- (A) Texture (B) Grain size
- (C) Mineralogical Composition (D) All of the above
- Q. No. 81 : A well developed soil has
- (A) A horizons (B) B horizons
- (C) C horizons (D) All the above.
- Q. No. 82 : Electromagnetic methods applicable for prospecting of oil and gas are / is
- (A) Magneto – Telluric Method (B) AFMAG (Audio frequency magnetic) Method
- (C) Transient method (D) Both (A) and (B)
- Q. No. 83 : Which of the following is not a soil forming factor?
- (A) Climate (B) Organisms
- (C) Relief (D) Moisture
- Q. No. 84 : Upper plastic limit is also known as
- (A) Liquid limit (B) Lower limit
- (C) Index of plasticity (D) None of the above.
- Q. No. 85 : Which is the phosphate containing mineral ?
- (A) Illite (B) Kaollinite
- (C) Apetite (D) Muscovite
- Q. No. 86 : What is the longform of ICID ?
- (A) International Commission on Irrigation and Drainage
- (B) International Committee on Irrigation and Drainage
- (C) International Committee of Irrigation and Development
- (D) Integrated Commission of Irrigation and Drainage
- Q. No. 87 : A rocket works on the principle of conservation of -
- (A) mass (B) kinetic energy
- (C) linear momentum (D) angular momentum

- Q. No. 88 : The height to which a liquid rises or falls in a capillary tube is directly proportional to
(A) The radius of the capillary (B) The surface tension of the liquid
(C) The density of the liquid (D) The angle of contact
- Q. No. 89 : The magnetic component of the earth's magnetic field is zero at the
(A) magnetic pole (B) magnetic equator
(C) geographic pole (D) geographic equator
- Q. No. 90 : The half life of a radioactive substance is 30 days. The time taken for $\frac{3}{4}$ of it's original mass to disintegrate is
(A) 45 days (B) 60 days
(C) 75 days (D) 90 days

-: कच्चे टिपणासाठी जागा :-

StudySite.org

-: कच्चे टिपणासाठी जागा :-

StudySite.org

-: कच्चे टिपणासाठी जागा :-

StudySite.org